

Saksframlegg

Vår saksbehandler

Joakim Gebhardt, tlf. 916 85 601

Vår dato

19.01.2026

Vår referanse

25/4036-3/FF-302 JOGE

Til

Forbundsstyret

Fra

Forbundsledelsen

Tariffoppgjøret 2026 – Innstillinger på krav

Forbundsledelsen viser til debattopplegget, de innkomne forslag, behandlingen i forbundsstyrets møter 25. november og 16. desember og behandling i tariff-/bransjerådene 8.– 9. desember 2025.

Landsmøtet i 2023 hadde en omfattende debatt om forbundets overordnede målsettinger ved tariffpolitikken. Landsmøtets vedtak er lagt til grunn i vurderingen av krav som skal reises og innretningen på disse. De viktigste virkemidlene i dag er overenskomstenes bestemmelser om minstelønn, garantiordninger og egne tillegg til de lavest lønnede. Dette er virkemidler som må forsvares og videreutvikles.

I tråd med forbundsstyrets vedtak av 30. september 2025 er det varslet oppsigelse av 61 overenskomster og bedriftsavtaler. Overenskomstene har ulike og særskilte utfordringer som må ivaretas gjennom de krav som reises og i de påfølgende forhandlingene.

Økonomiske situasjon

Etter flere år med høy inflasjon, gikk prisveksten i de fleste land ned i 2025. Mens prisveksten kom ned på 2 prosentnivået i Sverige og Euro-området, lå norsk prisvekst i gjennomsnitt på 3,1 prosent. I USA og Storbritannia holdt prisveksten seg på eller noe over norsk nivå.

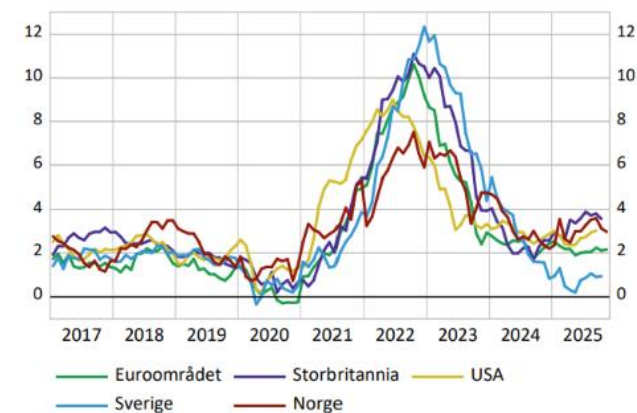
Norsk prisvekst falt ikke like mye som i Sverige og Euro-området. Fordi prisveksten er lavere hos våre handelspartnere, vil importert prisvekst derfra også bli lav. Ifølge Norges Bank var det høy vekst i de norske tjenestepriene som holdt innenlandsk prisvekst oppe.

Mens Sentralbanken i Sverige og i Euro-området foretok flere rentenedsettelse i løpet av året, var disse mer beskjedne i Norge. Norges Bank sin styringsrente ved inngangen av 2025 lå på 4,5 prosent og på 4,0 prosent ved utgangen av året. Tilsvarende gikk den svenske styringsrenta fra 2,75 prosent til 1,75 prosent i løpet av 2025. Etter at Bank of England satte ned styringsrente til 3,75 prosent i slutten av 2025, har Norge og Island høyest styringsrente i Vest-Europa. I sin siste analyse forventer SSB at det vil komme ett kutt i norsk styringsrente i 2026 og ytterligere ett kutt i 2027.

LO har vært skeptiske til rentesettingen fra Norges Bank. LO mener Norges Bank ikke vektlegger sikring av aktivitetsnivået nok. Ettersom frontfagsmodellen holder norsk pris- og lønns spiral under kontroll, trenger heller ikke Norges Bank å øke renta i samme grad som den har gjort.

Figur 1.6. Inflasjon. Utvalgte land

Endring i KPI fra samme måned året før i prosent

Kilde: Macrobond

Verdensøkonomien preges av geopolitisk uro og framveksten av flere sterke politiske og økonomiske kraftsentre. Vekstbildet i USA og Europa er preget av usikkerhet: Utviklingen den siste tiden har vært bedre enn ventet, mens løpende data og framoverskuende indikatorer peker mot muligheten for svakere tall framover. Høyt prisede verdipapirmarkeder, proteksjonistisk politikk og uro i kredittmarkedene skaper nedsiderisiko.

Den pågående maktforskyvningen i verdensøkonomien utfordrer de etablerte strukturene i handel, valuta og geopolitikk. Handelsrestriksjoner og beskyttelsestiltak i Europa og USA er også en økende utfordring for Norges handelsmønster og for norsk konkurranseutsatt sektor. Selv med innførte handelsrestriksjoner har den økonomiske utviklingen hos våre handelspartnere i det siste vært positiv. Til tross for et turbulent geopolitisk bilde, legger SSB til grunn en vekst som er nær trend hos de fleste av våre handelspartnere gjennom prognoseperioden fram til 2028.

Den norske kronen har svekket seg betydelig de senere årene, mens kursutviklingen stabiliserte seg mer i 2025. Mens krona svekket seg mot den svenske krona, styrket den seg mot US dollar og britiske pund. Mot euro var kronekursen den samme i slutten av året som i begynnelsen.

Svak krone øker importprisene og en svak krone vil kunne holde importert prisvekst oppe – selv etter at våre handelspartnere har satt ned sine renter. Svak krone øker også den konkurranseutsatte industriens lønnsomhet – som igjen er styrende for frontfagets ramme og for lønnsveksten i de tarifferte områdene (følgefagene).

I gjennomsnitt økte prisene (KPI) med 3,1 prosent fra 2024 til 2025, mens det i mellomoppgjøret 2025 mellom LO-NHO ble det anslått en prisvekst på 2,7 prosent. Tilsvarende anslo Teknisk beregningsutvalg for inntektsoppgjørene (TBU) en prisvekst på 4,1 prosent i 2024 mens den endte på 3,1 prosent. I forkant av tariffoppgjøret for 2026 vil TBU igjen legge fram sin rapport, med anslag for prisveksten i 2026.

I tabellen under er de siste oppdaterte framskrivninger fra Finansdepartementet, Norges Bank og SSB på prisveksten i 2026 og fram til 2028.

Tabell Anslag for utvikling i Konsumprisindeksen (KPI) 2026-2028. Årlig endring i prosent.

	2026	2027	2028
SSB	2,5	2,8	2,7
Norges Bank	2,2	2,5	2,1
Finansdepartementet	2,2	2,2	

Kilde: SSB Økonomiske analyser 4/2025.

Med bakgrunn i forbundsstyrets tidligere behandling fremlegger forbundsledelsen følgende vurdering og forslag til krav:

Økonomiske krav – 2026

Det fremmes krav om økt kjøpekraft. Kravene om lønnstillegg fremmes som kronetillegg. For de områder som enten ligger lavt eller hvor det har vært en svak lønnsutvikling i perioden, vil det bli fremmet krav om et ekstra lønnstillegg.

Dersom det vedtas at oppgjøret skal gjennomføres ved forhandlinger på den enkelte overenskomst (forbundsvisse forhandlinger) må det sikres tillegg for de lavest lønnede som kan bidra til å redusere relative forskjeller.

Landsmøtet vedtok følgende om dette:

«Skal vår forhandlingsmodell være bærekraftig må den også sikre de lavest lønnede. Landsmøtet i Fellesforbundet understreke derfor ambisjonen om å heve de lavest lønnede som en del av forbundets strategi for videreutvikling av frontfaget. Landsmøtet i Fellesforbundet legger til grunn at de reelle resultatene fra frontfaget skal være normen for lønnsoppgjørene, men samtidig gi rom for å utjevne lønnsforskjeller.»

Det fremmes krav om heving av overenskomstenes lønnsatser.

Det fremmes krav om at satsene for matpenger økes.

De økonomiske kravene må ses i sammenheng med andre krav som blir besluttet reist ved tariffoppgjøret.

Forskuttering av sykepenger

Det er i forbindelse med forslagsprosessen vært et bredt og sterkt engasjement for å sikre arbeidstakere økonomisk trygghet, rettferdig behandling og forutsigbarhet ved sykdom og permisjon.

I frontfagsoppgjøret 2020 ble det fremforhandlet en bestemmelse om likebehandling av forskuttering av sykepenger, som senere ble innført i flere overenskomster. Likevel viser forslagene til tariffoppgjøret at forskjellsbehandlingen fortsatt forekommer, og at enkelte konsern og bedrifter organiserer seg bort fra bestemmelsen ved å ha ulike regler i forskjellige avdelinger eller bedriftsnumre.

Det fremmes krav om forskuttering av syke-, foreldre- og pleiepenger.

Avtalefestet pensjon (AFP) og obligatorisk tjenstepensjon (OTP)

LO kongressen vedtok i mai 2025 målene for en framtidig modell for AFP. Arbeidet med utredning og forankring pågår fortsatt. Det er ikke grunnlag for at endringer kan gjennomføres i tariffoppgjøret i 2026.

LO-kongressen vedtok å arbeide for at minstesatsen for obligatorisk tjenstepensjon (OTP) økes til 4 prosent. Dette er i tråd med vedtaket fra Fellesforbundets landsmøte som også viste til at *“det må gjøres ette en samlet prioritering av pensjonskostnadene i privat sektor”*.

Uavhengig av endringer av ytelser opplever mange at bedriftene ikke innbetaler den pensjonspremien de faktisk er pålagt å avsette. Dette gjelder spesielt bemanningsforetak. Det er vanskelig for den enkelte arbeidstaker å ha oversikt over innbetalingene.

Det fremmes krav om at bedriften skal synliggjøre innbetalt OTP på lønnsslipp.

Velferdspermisjoner

Det er innsendt veldig mange forslag om utvidede rettigheter til velferdspermisjoner og spesielt forslag som omhandler situasjonen for småbarnsforeldre. Det er helt åpenbart at ordninger som får arbeidsliv og privatliv til å gå i hop er svært viktig for våre medlemmer.

Det har tidligere pågått et utvalgsarbeid for å vurdere andre modeller for korte velferdspermisjoner, men det foreligger ikke noe resultat som kan danne grunnlag for krav ved årets oppgjør. Det er likevel et arbeid som må videreføres - og vi vil fortsatt invitere arbeidsgiverne til å delta i dette.

Det fremmes krav om at arbeidstaker har rett til permisjon med lønn for å følge barn under 12 år til lege, helsestasjon eller tannlege.

Etter- og videreutdanning

I frontfaget i 2024 ble kravet om en bred etter- og videreutdanningsreform løftet. I oppgjøret ble det for industrioverenskomsten avtalt med Norsk Industri og staten rettigheter til utdanning uten tap av inntekt (14 d) - og utvikling av tilpassede utdanningstilbud. Det gjennomføres som en

“pilot” i perioden fram til 2029. Dette er i ferd med å bli gjennomført på industriovertenskomstens område.

På andre overenskomster ble det avtalt utvalgsarbeid for å se på behovet i den enkelte bransje. For å sikre en bred etter- og videreutdanningsreform vil det være viktig at dette følges opp i forhandlingene på den enkelte overenskomst.

Seriøsitet

Fra 1. april 2023 er hovedregelen i alle bransjer i hele landet at kun vikarinnleie er tillatt. Det er imidlertid tillatt med innleie ut over hovedregelen, etter avtale med tillitsvalgte. Lovens grense mellom innleie og entrepriser er tydeliggjort for å unngå omgåelser. På byggeplasser i Oslo, Viken og Vestfold er det innført forskrift med forbud mot alle former for innleie fra bemanningsforetak. Videre er den generelle adgangen til midlertidige ansettelser fjernet og retten til heltid er styrket.

Øvrige krav for å styrke det seriøse arbeidslivet vurderes på den enkelte overenskomst. Dette må sees i sammenheng med de reguleringene som regjeringen har gjennomført.

Avtaleperiode og oppgjørsform

Det fremmes krav om toårig avtaleperiode med reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår.

Opgjørformen må vurderes som en helhet på bakgrunn av de krav vi vil fremme og ut fra den aktuelle arbeids- og ordresituasjon våre bransjer har. Den må og vurderes ut ifra hvilken utvikling vi ser i den nærmeste framtid og frem til forhandlingstidspunktet. Oppgjørformene er ikke et mål i seg selv, noe som også er nedfelt i forbundets prinsippprogram:

- *at forhandlinger om lønns- og arbeidsvilkår føres på det nivå som gir et samlet sett best mulig resultat*

Det har kommet inn en rekke forslag om forbundsvist oppgjør og alle tariff-/bransjeråd har anbefalt at oppgjøret gjennomføres forbundsvist. En vesentlig del av de innkomne forslag gjelder bestemmelser i overenskomstene. Flere av disse kravene vil trenge større forhandlingsstyrke enn det man normalt oppnår i tilpasningsforhandlinger ved et samordnet oppgjør. Forbundsledelsen mener derfor at det vil være formålstjenlig å søke å løse disse kravene innenfor rammen av forbundsvise forhandlinger.

En samlet vurdering av situasjonen, og de kravene som foreslås fremmet, tilsier at forbundsstyret fatter vedtak om å anbefale forbundets representanter i LOs representantskap å stemme for et forbundsvist oppgjør.

Den videre prosessen

Det er LOs representantskap, som i møte den 17. februar 2026, utformer de krav som skal stilles ved det kommende tariffoppgjøret etter innstilling fra sekretariatet. Representantskapet tar samtidig stilling til oppgjørformen. Som medlem av LO er forbundet forpliktet til å følge opp de prioriteringer LOs representantskap gjør, og forbundet må også følge representantskapets vedtak om oppgjørform.

Fellesforbundet har ingen tradisjon for å pålegge forbundets representanter i LOs representantskap å stemme på en bestemt måte. Det vil også vært i strid med den holdning som fremgår i våre vedtekter, hvor det i 2.1.2 - pkt. 6 om landsmøtet heter at *"de valgte delegater skal ha frie mandater"*.

Erfaringsmessig vil uttalelsen fra LOs representantskap omhandle hovedlinjene for tariffoppgjøret. Overenskomstspesifikke forhold er overlatt til de enkelte forbund å utforme og å fremme.

Dersom LOs representantskap fastsetter at tariffoppgjøret i 2026 skal gjennomføres som et forbundsvist oppgjør, vil forbundsledelsen til forbundsstyrets møte 24. februar legge fram forslag til forhandlingsdelegasjoner i samsvar med de prinsipper som forbundsstyret har fastsatt. Skulle LOs representantskap fastsette at tariffoppgjøret 2026 skal gjennomføres som et samordnet oppgjør, vil forbundsledelsen komme tilbake til forbundsstyret med forslag til delegasjoner for eventuelle tilpasningsforhandlinger.

Når oppgjørsformen er fastsatt, vil forbundsledelsen på vanlig måte legge fram forslag til forhandlingsfullmakt for forhandlingsdelegasjonene og forslag til vedtak på de innkomne forslag som ikke tidligere er behandlet av forbundsstyret.

Forslag til vedtak:

1. Forbundsstyret tiltrer forbundsledelsens vurderinger og forslag til krav.
2. Forbundsstyret anbefaler forbundets representanter i LOs representantskap å stemme for et forbundsvist oppgjør.